

OPINIONS

TOGUES VERDES

Roger Pons

12

ESTAPÉ RESPON

Toni Cañis

L'OPINIÓ DE PERE GIMFERRER

Lluís Bonada

13

L'HERBER DE JOAN PELLICER

Martí Domínguez

14

DUES VIOLÈNCIES

Josep Lluís Carod-Rovira

15

NO EM DIGUIS IL-LEGALI...

Montserrat Minobis

UN LUXE CÍVIC

Joan Marí

16

LES CAIXES VALENCIANES

J. J. Pérez Benlloch

EL GUIÓ DE L'HEREU

Pere Martí

17

MALESTAR A ALEMANYA

Llibert Ferrí

REVISIONISME FRANQUISTA

Enric Rimbau

18

EL FUTUR ÉS DE COLOR

Glòria Marcos

DÈFICIT ZERO I MIG

Albert Closas

19

MASSES, RELIGIONS

Joan F. Mira

82

El 30 d'abril del 1499, els jurats de València proclamaren les Constitucions de l'Estudi General, que començà a funcionar aquell curs 1499-1500, en unes cases comprades amb aquesta finalitat i situades al mateix indret del carrer de la Nau on avui es troba, després de moltes transformacions i ampliacions, l'edifici històric de la Universitat. Tanmateix, una cosa era poder cursar estudis superiors i una altra obtenir-hi els graus corresponents, l'atorgament dels quals depenia de l'església, en l'àmbit del món cristià. Els jurats, doncs, acordaren d'adreçar-se al papa per tal de sol·licitar la capacitat de lliurament dels graus de batxiller, llicenciat i doctor en les diverses facultats implantades a l'Estudi, "com és huy en la ciutat de Roma e lo Studi de Bolunya e de Leyda".

Durant el segon curs de funcionament de l'Estudi General de València, el 23 de gener del 1501, Roderic de Borja, papa Alexandre VI, concedí la butlla Inter ceteras felicitates, equiparant l'Estudi General de València als de Roma, Bolonya i Salamanca i introduint el càrrec de canceller, que havia d'estar regentat per l'arquebisbe i que, entre altres disposicions, assegurava la presència de l'església en el govern de la Universitat. Anys després, també el rector seria obligatòriament un canonge de la Seu.

Així doncs, la Universitat de València va nàixer com una universitat pontifícia de fundació municipal, governada i sostinguda econòmicament per aquests dos poders, en un difícil equilibri no exempt de tensions. Unes tensions que s'incrementaren quan un tercer poder, el de l'estat, hi aparegué amb ànim de controlar la institució, especialment a partir del despotisme borbònic del segle XVIII i del jacobinisme centralista del XIX, l'època en què va aconseguir de foragitar de la Universitat el municipi i l'arquebisbat.

La reivindicació de l'autonomia universitària, que ha estat constant i reiteradament frustrada al llarg del segle XX, no s'ha assolit fins als estatuts del 1985, actualment vigents, els quals han permès de consolidar una universitat científica, moderna i fidel a la ciutat i al país com no ho havia estat des de la seua fundació. Avui, però, ja no són el municipi ni l'arquebisbat els qui pretenen recuperar el control de la institució, com s'esdevenia en l'antic règim, sinó que és el poder polític estatal, en la seua variant autonòmica, qui continua posant pals a les rodes de l'autonomia universitària, enyorant-se potser del règim anterior, i mirant amb recel la llibertat de pensament i l'arrelament al país de la nostra universitat.

Amb governants que només entenen el poder com a poder absolut i que no volen deixar cap espai d'actuació fora del seu control, ho tindran difícil les universitats per mantenir la independència i exercir l'alta funció cultural, de recerca i de docència que els pertoca, al servei de la societat i no al dictat de les institucions polítiques, que són coses diferents. Tanmateix, se'n sortiran, perquè les universitats són realitzacions humanes de llarga durada, que transcendeixen règims i polítics, de les quals pot enorgullir-se un poble i, ara i ací, tota una ciutat, com València, a l'Estudi General de la qual desitgem molts més segles encara de bona feina.

“Amb governants que només entenen el poder com a poder absolut, ho tindran difícil les universitats per mantenir la independència. Tanmateix, se'n sortiran.”